

Onderwijs
Opvang
Emmen

Ondersteunings- plan

2024-2027

Onderwijs & kwaliteit
Mei 2024

Inleiding

Openbaar Onderwijs Emmen streeft naar een stimulerende leeromgeving waarin ieder kind zich optimaal kan ontwikkelen. Omdat wij kwalitatief hoogwaardig, toekomstgericht en eigentijds onderwijs willen aanbieden, streven we naar optimale toegankelijkheid voor alle kinderen. Dit geven wij vorm en inhoud vanuit de waarden open, samen en gelijkwaardig. Wij zien het onderwijs als venster naar de wereld. We willen onze kinderen alle kansen geven hun talenten te ontplooien en hun vaardigheden te ontwikkelen.

Wij geloven in onderwijs dat flexibel inspeelt op individuele behoeften, waarbij actieve samenwerking met ouders en de lokale gemeenschap centraal staat. We maken het onderwijs passend voor elk kind. Ieder kind heeft het recht om zich te ontwikkelen, passend bij zijn of haar vermogen, de omgeving en dat wat hij of zij nodig heeft. Bij ons leren kinderen met hun hoofd, hart en handen!

Ieder kind is uniek. We bieden diversiteit in ons onderwijs met oog voor de eigen omgeving. We kennen onze leerlingen en stemmen het aanbod af op hun niveau, leerstijl, talent, ontwikkelvermogen en tempo.

In dit ondersteuningsplan staat beschreven op welke manier wij de zorg/ondersteuning binnen OOE organiseren.

Passend onderwijs

Alle scholen voldoen aan het niveau en de minimale kwaliteit van de basisondersteuning.

Het onderwijs op onze scholen is zó ingericht, dat het past bij de mogelijkheden van een leerling. Dat noemen we 'basisondersteuning'.

Lukt het de school niet om dit onderwijs te geven, dan wordt er samen met ouders gekeken naar wat wel mogelijk is. Dat kan zijn op een andere basisschool of in het gespecialiseerd onderwijs.

Het verschilt per school welke en hoeveel ondersteuning geboden kan worden. Dat is afhankelijk van het integratief beeld rondom de ondersteuningsbehoefte van een leerling. De school geeft duidelijk aan waar de grenzen liggen en hoe de afweging gemaakt wordt.

De school hoeft het niet alleen te doen. Scholen kunnen een beroep op specialisten doen om duidelijk te krijgen wat nodig is, als zij zelf handelingsverlegen zijn. De intern begeleider van de school speelt hier een sleutelrol in. Daarnaast kunnen de scholen een beroep doen op de adviseurs onderwijs en kan de orthopedagoog van OOE worden ingezet. Het is ook mogelijk om via het samenwerkingsverband hulp te vragen om mee te kijken (zie bijlage 1).

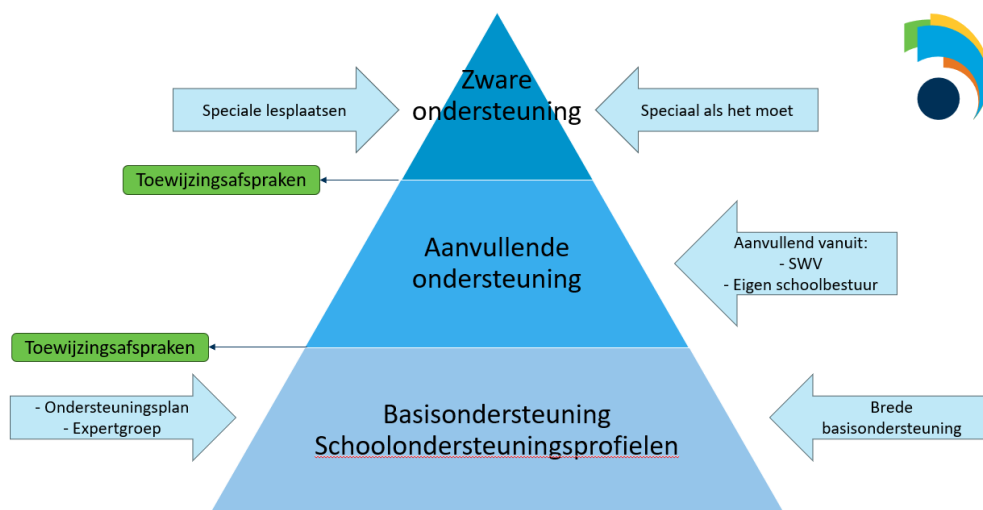
Van zware ondersteuning binnen ons samenwerkingsverband is sprake als:

1. Leerlingen deelnemen aan speciaal basisonderwijs
2. Leerlingen deelnemen aan speciaal onderwijs cluster 3 en 4
3. Leerlingen ondersteuning nodig hebben, die de expertise en mogelijkheden van speciaal onderwijs cluster 3 en 4 overstijgt (bijv. leerlingen van speciaal onderwijs cluster 1 en 2).

Een leerling heeft alleen toegang tot deze ondersteuning binnen het samenwerkingsverband met een toelaatbaarheidsverklaring (TLV).

Deze wordt aangevraagd door de school. Als uitgangspunt nemen we dat dit met medewerking en in overeenstemming gebeurt met ouders.

De route staat beschreven op de website van het samenwerkingsverband.

Ondersteuningsstructuur

Werkwijze bij Openbaar Onderwijs Emmen

Binnen het reguliere basisonderwijs is sprake van een brede basisondersteuning, evt. met aanvullende ondersteuning.

Daarnaast zijn er, voor leerlingen die niet voldoende ondersteund kunnen worden vanuit de basisondersteuning/aanvullende ondersteuning, scholen voor S(B)O. Dit valt onder de zware ondersteuning.

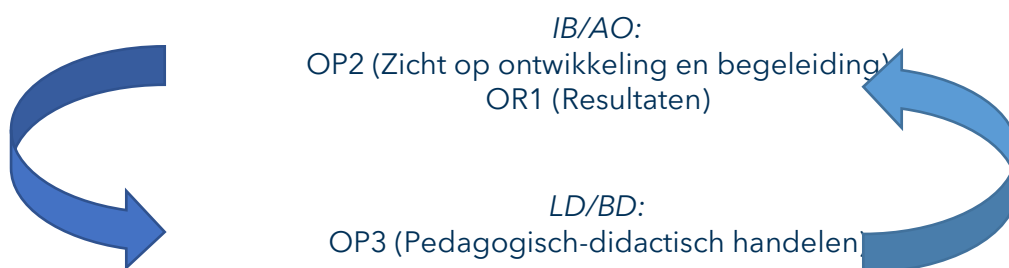
We hanteren de 5 zorgniveaus zoals omschreven op pagina 5 van dit document.

De scholen binnen OOE zijn verdeeld over drie scholengroepen. Aan elke scholengroep is een bovenscholings directeur (BD) en een adviseur onderwijs (AO) verbonden. Naast de AO's is een orthopedagoog werkzaam, die binnen alle scholengroepen inzetbaar is.

De AO verzorgt de "eerstelijns-ondersteuning", zoals hierna beschreven. Wanneer de AO inschat dat er orthopedagogische ondersteuning nodig is wordt deze, via de AO, ingeschakeld. Deze ondersteuning kan nodig zijn op leerling-, leerkracht- en/of schoolniveau.

We versterken de basisondersteuning door betere afstemming van het aanbod, de aanpak en de werkwijze, passend bij de leerlingpopulatie.

Door betere afstemming beogen we betere resultaten, passend bij de leerlingen (> 1F, > 2F/1S) en minder leerlingen die gebruik moeten maken van aanvullende of zware ondersteuning.

Hulpvragen

Er zullen zich nog altijd hulpvragen aandienen. Hiervoor geldt:

- Relateren aan beter afstemmen aanbod/aanpak/werkwijze op leerlingen;
- In eerste instantie zelf oplossen/afstemmen door IB/LD;
- AO betrekken in geval van aanvullende ondersteuning (vanaf zorgniveau 3), TLV-aanvragen, onderzoeken en conflicten.

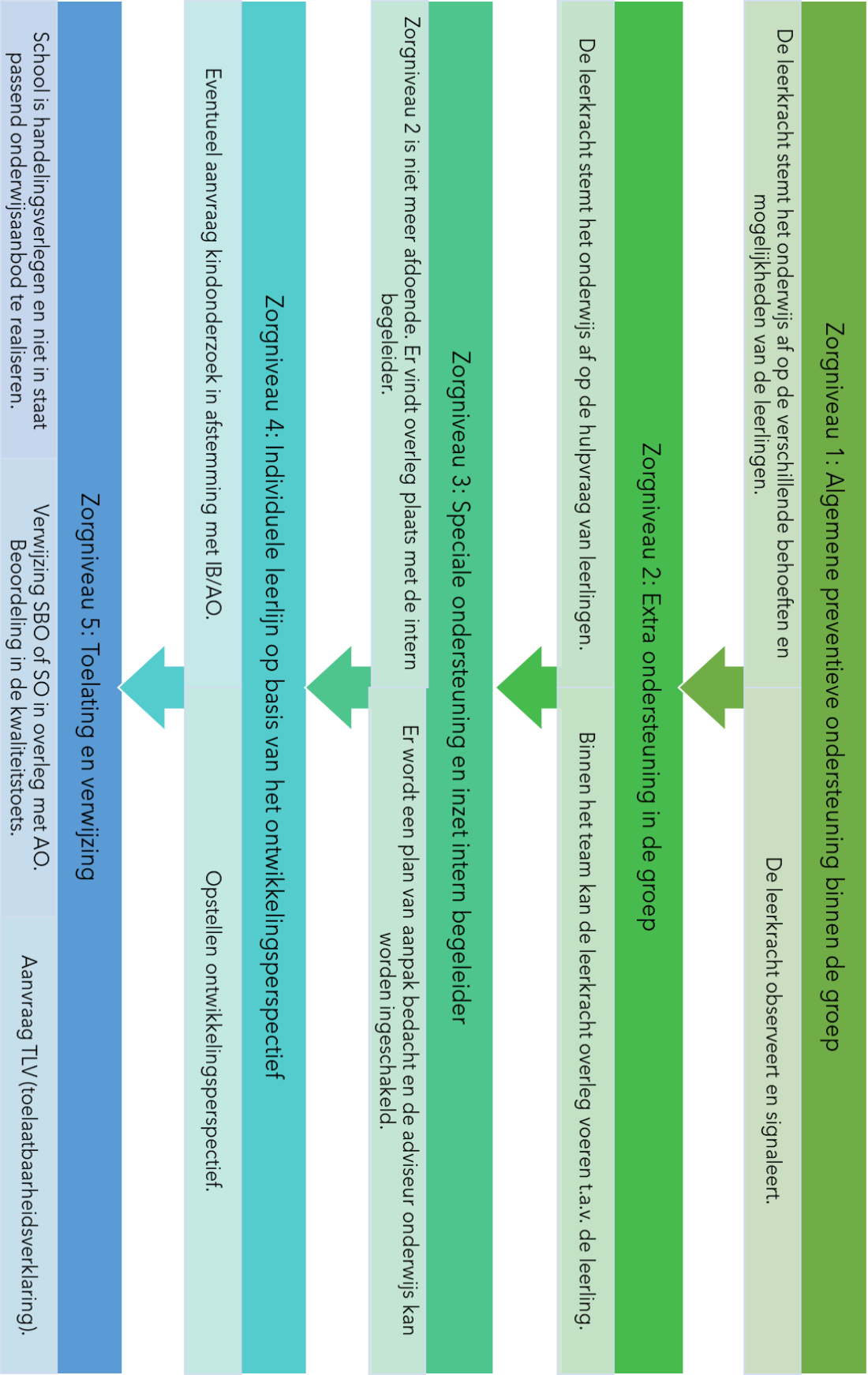
Afspraken bij Openbaar Onderwijs Emmen

We hanteren bij OOE een aantal beleidsplannen en protocollen die voor alle medewerkers te vinden zijn op BREIN.

Hieronder een overzicht van de plannen die betrekking hebben op de ondersteuningsstructuur.

- Protocollen leesproblemen en dyslexie;
- ERWD-protocol voor rekenen;
- Beleidsplan meer-en hoogbegaafdheid;
- Beleidsplan ESIS;
- Protocol voor medische handelingen;
- Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling;
- Leerplichtwet;
- Protocol ziekteverzuim;
- Routekaart verzuim van Menso;
- Protocollen rondom veiligheid en gedrag;
- Schoolondersteuningsprofiel (SOP) *schoolspecifiek*

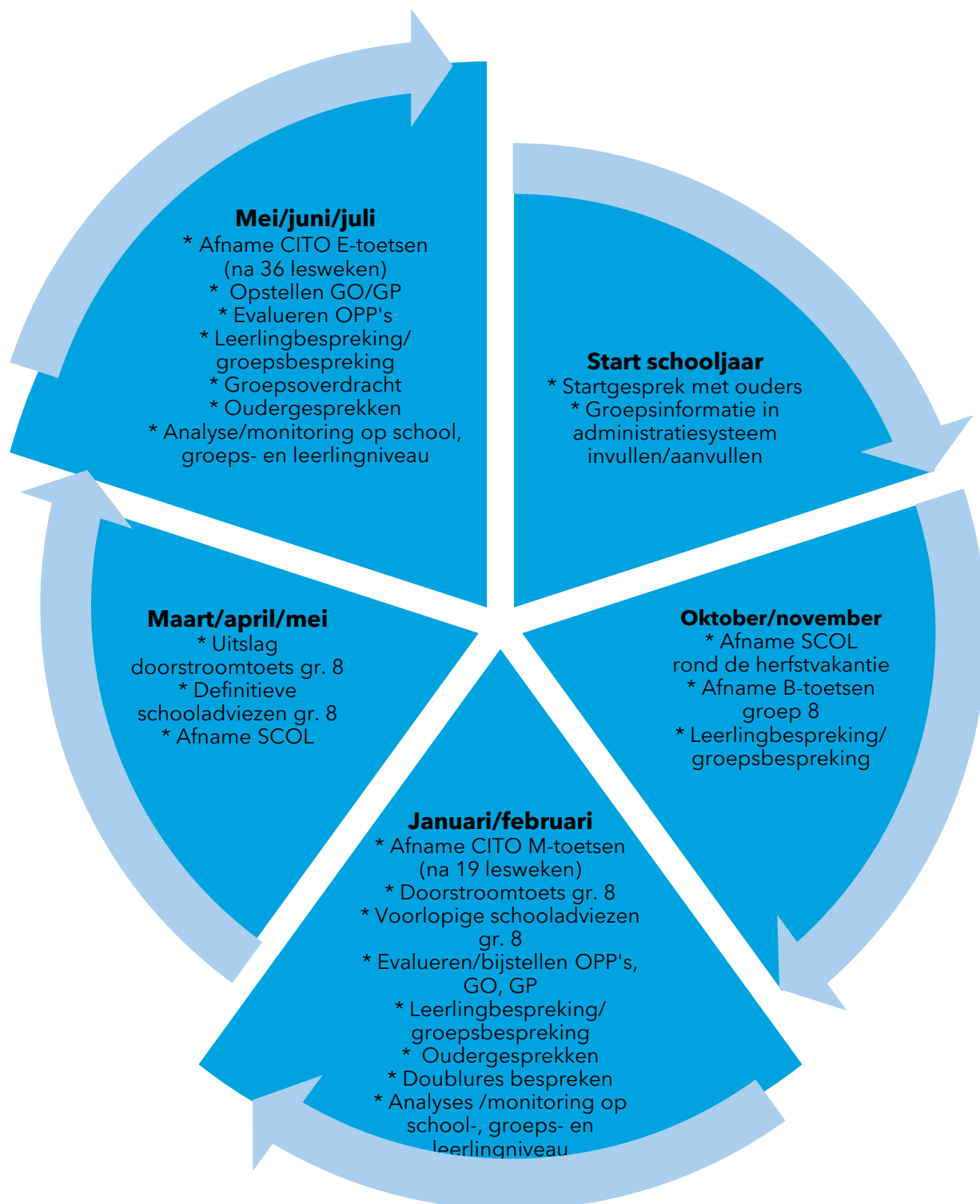
Zorgniveaus

Ondersteuningscyclus

De cyclus, zoals hieronder weergegeven, vormt samen met de cyclische werkwijze van HGW de basis voor de indeling van dit ondersteuningsplan.

We hanteren binnen OOE een aantal centrale afspraken om de werkwijze uniformer te maken en waar nodig kan dit qua planmatigheid schoolspecifiek worden aangevuld.

De centrale afspraken zijn terug te vinden op BREIN in de volgende documenten:

- Visie op toetsen
- Protocol instroom-doorstroom-uitstroom met bijbehorende intakeformulieren
- Afspraken SCOL (zie bijlage 3)
- Stroomschema doorstroomtoets (zie bijlage 4)

Werkwijze cyclus

De maanden oktober/november en april/mei worden gebruikt voor tussenevaluaties. Vooral voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften is het van belang om regelmatig te evalueren hoe het onderwijsleerproces verloopt. Een extra 'check' tijdens de 'do' in de eerste planperiode.

Halverwege het jaar en aan het eind van een schooljaar vinden de meetmomenten van CITO plaats. Dit zijn de momenten waarop er op school- en groepsniveau analyses plaatsvinden en er conclusies worden getrokken voor het vervolgaanbod.

Welke leerwinst heeft de school, de groep en de individuele leerling gemaakt?

Op groeps- en leerlingniveau wordt dit ook al gedaan met de methodetoetsen en/of toetsen op maat, zodat er tussentijds bijgestuurd kan worden.

Vanuit groepsoverzichten wordt er planmatig en doelgericht gewerkt, gericht op de onderwijsbehoefte van leerlingen. Dit wordt zichtbaar gemaakt in weekplanningen, werkdocumenten en andere plannen.

De wijze waarop de planmatigheid vorm wordt gegeven kan per school verschillen.

Binnen OOE hanteren we uniforme benamingen (zie bijlage 2) van de instructiegroepen.

We maken allemaal gebruik van:

- de referentieniveaus (1F/2F taal-lezen en 1F/1S rekenen)
- Passende Perspectieven (leerroutes)
- Plan van aanpak (aangepaste leerroute, de voormalige 'eigen leerlijn')
- Basisinstructie
- Verkorte instructie
- Verlengde instructie

OPP

Wanneer een leerling structureel aanvullende ondersteuning nodig heeft die niet valt onder de basisondersteuning dan stelt de school, in overleg met de ouders en de adviseur onderwijs, een ontwikkelingsperspectief (OPP) op.

In het OPP staat de verwachte uitstroombestemming van de leerling met onderbouwing (met in elk geval een weergave van de bevorderende en belemmerende factoren). Ook wordt de te bieden ondersteuning en begeleiding beschreven, evenals, indien aan de orde, de afwijkingen van het reguliere onderwijsprogramma.

Het OPP wordt geregistreerd in het Register Onderwijsdeelnemers (ROD).

Instemmingsrecht en hoorrecht OPP

Ouders hebben **instemmingsrecht** op het handelingsdeel van het OPP. Het OPP kan niet worden vastgesteld door de school voordat ouders met het handelingsdeel hebben ingestemd. De school moet met ouders op overeenstemming gericht overleg voeren over

het hele OPP. Zo begrijpen ouders beter wat er in handelingsdeel staat en hoe de school hiertoe is gekomen.

Het OPP wordt pas vastgesteld nadat de ouders daadwerkelijk hebben ingestemd met het handelingsdeel (instemmingsrecht).

Het instemmingsrecht geldt níet voor het uitstroomperspectief, daar hoeven ouders niet mee in te stemmen. Dit wordt vastgesteld door de school.

Op het moment dat ouders en school er samen niet uitkomen, kan het OPP niet worden vastgesteld. Dit betekent echter niet dat de school geen begeleiding mag geven. School blijft wel verplicht om passende ondersteuning te bieden binnen het reguliere curriculum (zorgplicht). School en ouders blijven met elkaar in gesprek. Wanneer men er onderling echt niet uitkomt kan worden opgeschaald richting bijvoorbeeld een onderwijsconsulent en/of kunnen ouders gebruik maken van de klachtenregeling van de school/het schoolbestuur.

Vanaf 1 augustus 2025 moet ook aan iedere leerling worden gevraagd mee te praten over het eigen OPP en de ondersteuning die de leerling nodig heeft. Leerlingen hebben dit **hoorrecht** ook als het OPP wordt bijgesteld of wordt geëvalueerd. Leerlingen moet dus altijd de mogelijkheid gegeven worden om gebruik te maken van hun hoorrecht. De school heeft hierin een actieve rol. In het OPP moet komen te staan wat de inbreng van de leerling is geweest. Leerlingen zijn **niet verplicht** ook inbreng te leveren.

AVG

Op het OPP is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) van toepassing. Uit de AVG volgt dat in het OPP alleen (persoons)gegevens mogen staan die noodzakelijk zijn voor het doel ervan. Deze gegevens worden niet langer bewaard dan nodig is voor het doel waarvoor ze zijn verzameld. Het OPP met persoonsgegevens wordt beveiligd bewaard, om ongeautoriseerde toegang en datalekken te voorkomen.

Onderwijsproces

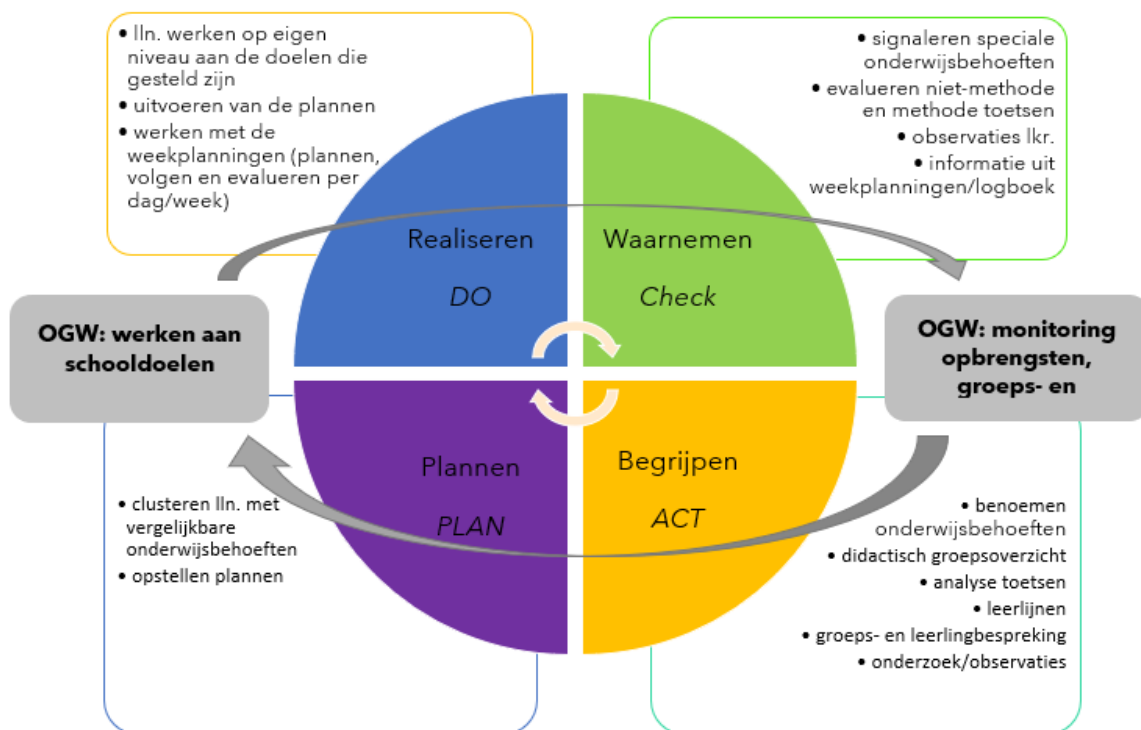

Samen zorgen we er voor dat elke leerling bij OOE mee kan doen. Ieder kind heeft het recht om te leren, te groeien en zich te ontwikkelen. En daar handelen wij naar. Het handelingsgericht werken (HGW) is het kader waarmee we de begeleiding gestalte geven. HGW maakt adaptief onderwijs en doeltreffende begeleiding concreet, zodat we effectief kunnen omgaan met de verschillen tussen kinderen. De zeven uitgangspunten van HGW zijn:

- HGW is doelgericht
- Onderwijsbehoeften staan centraal
- Het gaat om afstemming en wisselwerking
- Leerkrachten maken het verschil, ouders doen er evenzeer toe
- Positieve aspecten van leerlingen, leerkrachten en ouders zijn van groot belang
- De betrokkenen werken constructief samen
- De werkwijze is systematische en transparant

Een ouder meldt z'n kind schriftelijk aan bij een school. Als er aanvullende ondersteuning nodig is, zoekt de school samen met de ouder naar de best passende plek (=zorgplicht).

We volgen onderstaand stappenplan, zodat we op schoolniveau de PDCA-cyclus doorlopen en daarmee zicht hebben op de ontwikkeling van leerlingen. De leerkracht doorloopt dit proces ook dagelijks bij het toepassen van de kleine zorgcyclus. Het waarnemen, begrijpen, plannen en realiseren doorloopt een leerkracht elke dag.

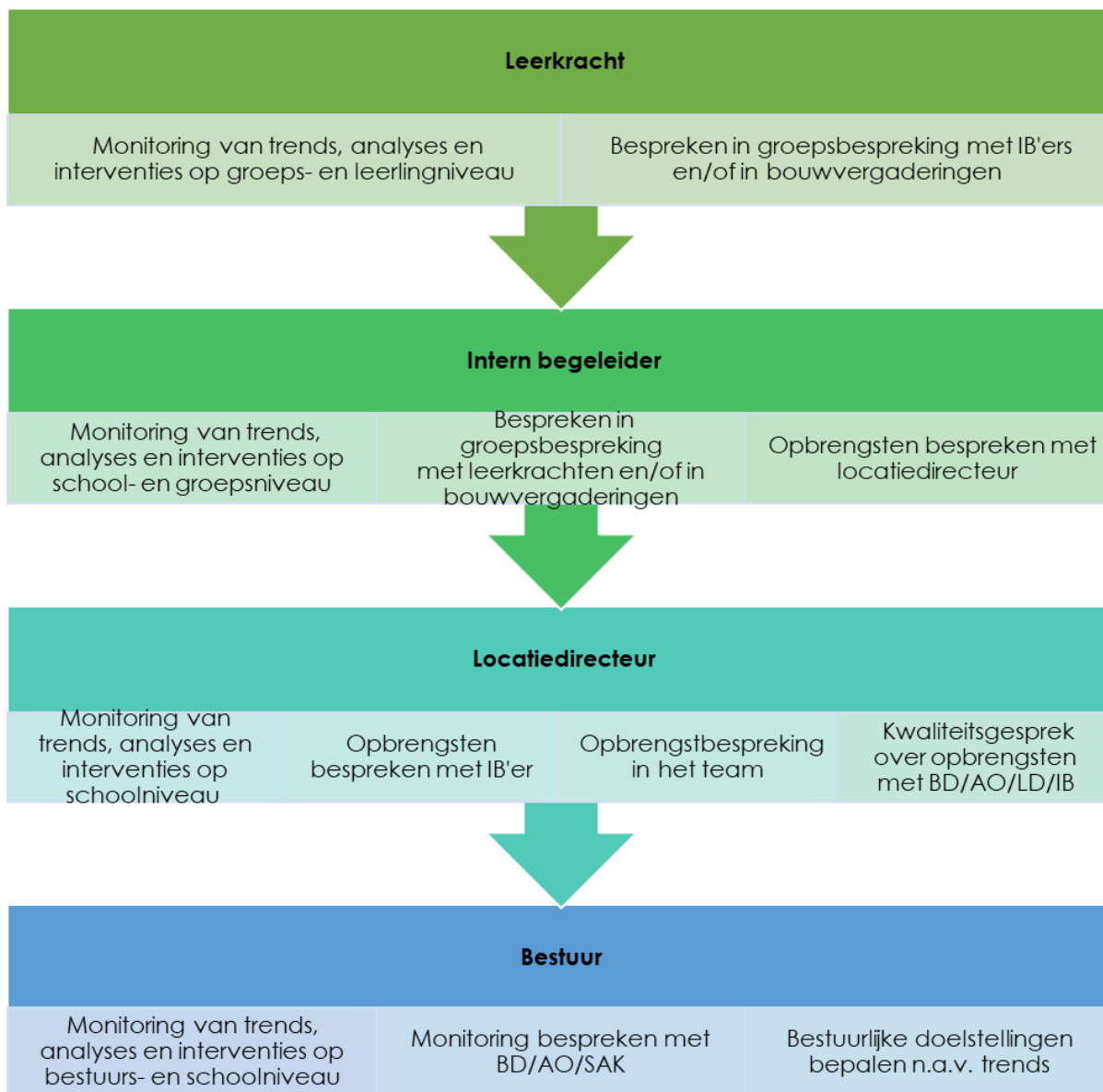

Monitoring als onderdeel van het onderwijsproces

Het is van belang om de opbrengsten en de daarvan afgeleide trends, analyses en conclusies met het hele team te bespreken. Zo is iedereen op de hoogte en is er sprake van gezamenlijke verantwoordelijkheid.

Na de afname van de toetsen van Leerling in Beeld volgen we binnen OOE het volgende stappenplan m.b.t. analyseren en communiceren:

De bovenschoolse monitoring loopt naast de monitoringscyclus op schoolniveau. Deze monitoring op bestuursniveau wordt gecommuniceerd met de locatiedirecteuren en de intern begeleiders.

Risico's worden in beeld gebracht en bovenschools worden er bestuurlijke doelen uitgehaald.

In BREIN staan bij documenten Onderwijs & Kwaliteit formats voor de monitoring van tussenopbrengsten. Scholen kunnen deze gebruiken.

Bronvermelding

Ondersteuningsplan Sterk VO ZO Drenthe (2022-2026)

Ondersteuningsplan SWV 22.02 PO (2022-2026)

Interne beleidsstukken

Beleidsplan ESIS (2023-2026)

Beleidsplan meer- en hoogbegaafdheid (2023)

Bestuurlijk Koersplan OOE (2024-2027)

Functieboek Openbaar Onderwijs Emmen (2021)

Onderwijsresultatenmodel (2024)

Overgang PO-VO (jaarlijks)

Protocol instroom-doorstroom-uitstroom (2023)

Visie op toetsen OOE (2024)

Handelingsgericht werken (HGW)

- Meer, N. v/d, (2016). *Minder onderwijzen, meer leren. Handelingsgericht Werken 2.0*. Rotterdam: Bazalt Educatieve Uitgaven.

- Pameijer, N. (2017). *Handelingsgericht werken. Samenwerken aan schoolsucces*. Leuven, BE: Acco.

Protocol rekenproblemen en dyscalculie

Groenestijn, M. van, Borghouts, C. & Janssen, C (2012). *Protocol Ernstige RekenWiskunde-problemen en Dyscalculie BAO, SBO, SO*.

Assen: van Gorcum.

Protocol Leesproblemen en Dyslexie

- Gijssel, M., Scheltinga, F., Druenen, M. van en Verhoeven, L. (2019, 2^e druk). *Protocol Preventie van Leesproblemen groep 1 en 2*. Expertisecentrum Nederlands.

- Gijssel, M., Scheltinga, F., Druenen, M. van en Verhoeven, L. (2016, 5^e druk). *Protocol Leesproblemen en Dyslexie voor groep 3*. Expertisecentrum Nederlands.

- Gijssel, M., Scheltinga, F., Druenen, M. van en Verhoeven, L. (2016, 4^e druk). *Protocol Leesproblemen en Dyslexie voor groep 4*. Expertisecentrum Nederlands.

- Gijssel, M., Scheltinga, F., Druenen, M. van en Verhoeven, L. (2016, 5^e druk). *Protocol Leesproblemen en Dyslexie voor groep 5-8*. Expertisecentrum Nederlands.

- Gijssel, M., Scheltinga, F., Druenen, M. van en Verhoeven, L. (2011, 1^e druk). *Protocol Leesproblemen en Dyslexie SBO*. Expertisecentrum Nederlands.

Bijlage 1: Dekkend netwerk SWV 22.02

Bijlage 2: Terminologie

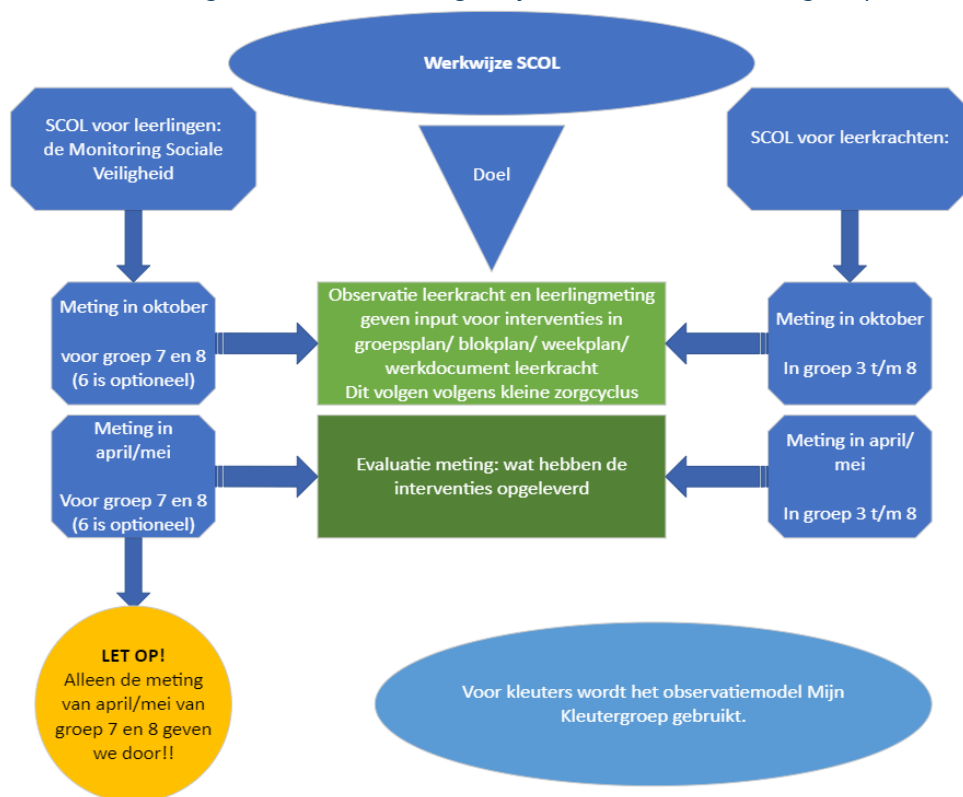

Term	Uitleg												
Referentieniveaus	De referentieniveaus beschrijven wat een leerling op een bepaald moment in zijn schoolloopbaan op het gebied van taal en rekenen moet beheersen. Toewijzing aan sectoren: Taal 1F en 1S: primair en speciaal onderwijs 1F: praktijkonderwijs 2F: mbo 1, 2, 3, vmbo 3F: mbo 4, havo 4F: vwo Rekenen 1F en 1S: primair en speciaal onderwijs 2F: mbo 1, 2, 3, vmbo 3F: mbo 4, havo, vwo Algemeen maatschappelijk niveau Drempels												
1F-lijn	Voor leerlingen die het basisaanbod, referentieniveau 2F/1S, niet weten te bereiken aan het einde van groep 8. Deze leerlingen kunnen gaandeweg de schoolloopbaan overgezet worden naar de 1F-lijn, wat het fundamenteel niveau inhoudt en aanstuurt op uitstroom VMBO BB of KB.												
Aangepaste leerlijn	Wanneer een leerling niet meer aansluit bij het aanbod van de groep, maar op vertraagd of versneld tempo door de leerstof gaat, is er sprake van een aangepaste leerlijn met aangepaste doelen.												
Passende perspectieven	Leerroutes voor leerlingen met specifieke beperkingen en/of mindere cognitieve capaciteiten: <table><tr><th>Leerroute</th><th>Doelgroep</th><th>Doelstelling op 12-jarige leeftijd</th></tr><tr><td>1</td><td>Leerlingen met (boven) gemiddelde cognitieve capaciteiten maar met een specifieke beperking of stoornis die uitstromen naar vmbo gl/tl, havo of vwo.</td><td> - Minimaal 1F voor leerlingen die doorstromen naar vmbo gl/tl. - Streefniveau 1S voor leerlingen die doorstromen naar havo of vwo. </td></tr><tr><td>2</td><td>Leerlingen met minder cognitieve capaciteiten die uitstromen naar vmbo bbl/kader (met of zonder leerwegondersteuning).</td><td> - Nadruk op belangrijke onderdelen binnen 1F. </td></tr><tr><td>3</td><td>Leerlingen met minder cognitieve capaciteiten die uitstromen naar het praktijkonderwijs of vso-arbeid.</td><td> - 1F op onderdelen. </td></tr></table>	Leerroute	Doelgroep	Doelstelling op 12-jarige leeftijd	1	Leerlingen met (boven) gemiddelde cognitieve capaciteiten maar met een specifieke beperking of stoornis die uitstromen naar vmbo gl/tl, havo of vwo.	- Minimaal 1F voor leerlingen die doorstromen naar vmbo gl/tl. - Streefniveau 1S voor leerlingen die doorstromen naar havo of vwo.	2	Leerlingen met minder cognitieve capaciteiten die uitstromen naar vmbo bbl/kader (met of zonder leerwegondersteuning).	- Nadruk op belangrijke onderdelen binnen 1F.	3	Leerlingen met minder cognitieve capaciteiten die uitstromen naar het praktijkonderwijs of vso-arbeid.	- 1F op onderdelen.
Leerroute	Doelgroep	Doelstelling op 12-jarige leeftijd											
1	Leerlingen met (boven) gemiddelde cognitieve capaciteiten maar met een specifieke beperking of stoornis die uitstromen naar vmbo gl/tl, havo of vwo.	- Minimaal 1F voor leerlingen die doorstromen naar vmbo gl/tl. - Streefniveau 1S voor leerlingen die doorstromen naar havo of vwo.											
2	Leerlingen met minder cognitieve capaciteiten die uitstromen naar vmbo bbl/kader (met of zonder leerwegondersteuning).	- Nadruk op belangrijke onderdelen binnen 1F.											
3	Leerlingen met minder cognitieve capaciteiten die uitstromen naar het praktijkonderwijs of vso-arbeid.	- 1F op onderdelen.											

Bijlage 3: Afspraken over afname SCOL

Binnen OOE wordt de LeerlingSCOL gebruikt om te voldoen aan de monitoringsplicht sociale veiligheid. Deze worden in het najaar en in het voorjaar afgenomen bij groep 7 en 8 (groep 6 optioneel). Het S(B)O maakt gebruik van de vragenlijsten van ZIEN! in de groepen 5 t/m 8.

Bij afname adviseren we het volgende:

- Kies een goed moment voor de afname, liefst niet vlak na een pauze
- Maak het doel en het belang van de vragenlijst duidelijk
- Wanneer nodig ondersteun je in begrip van de vragen (bijv. samen de vragen bespreken)

Naast deze monitoringsplicht is er ook de verplichting om de sociale ontwikkeling te volgen. Daarvoor vullen de leerkrachten van groep 3 t/m 8 de SCOL in: 2 keer per jaar, in oktober/november en in april/mei.

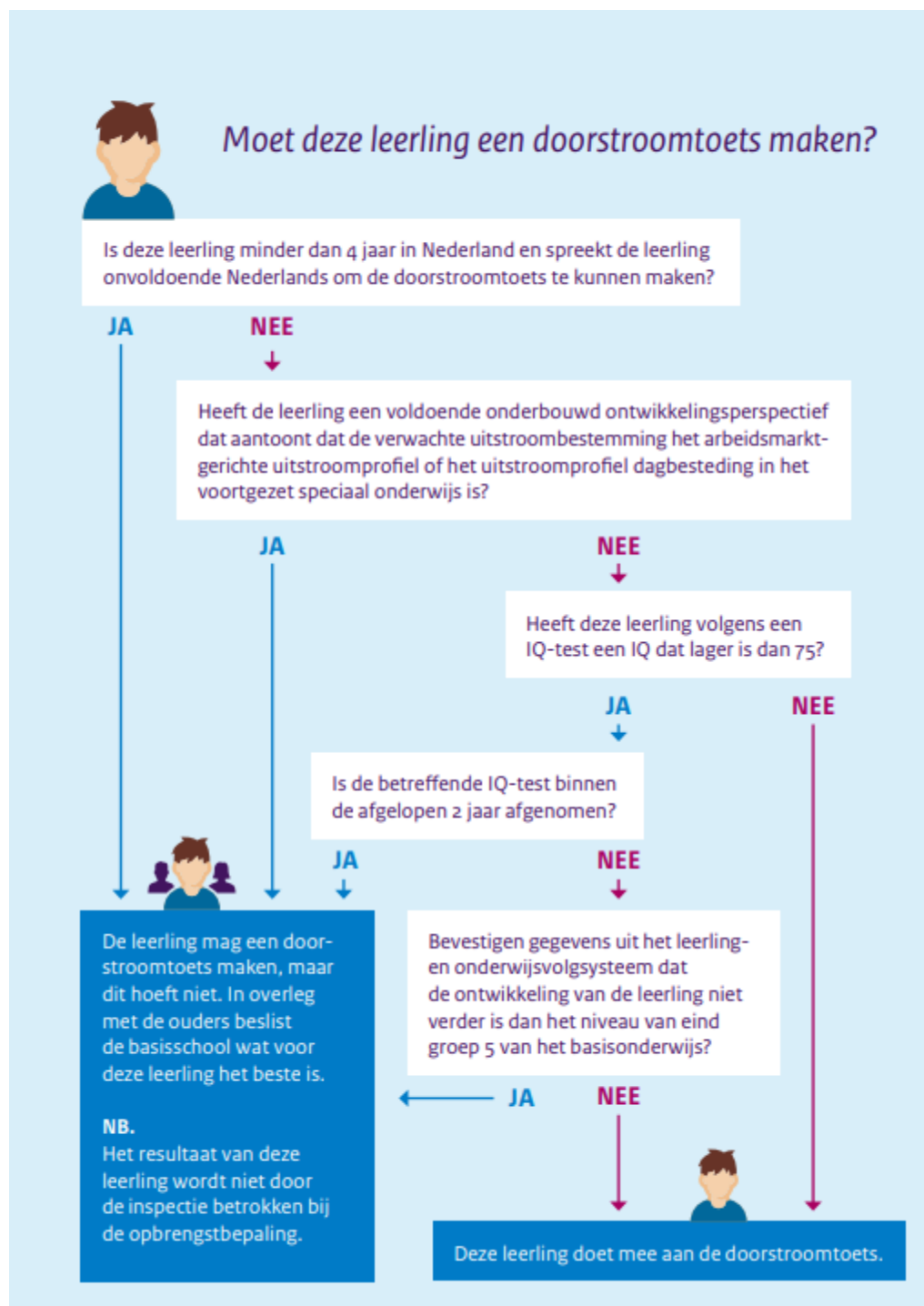
De leerkrachten van groep 1/2 volgen sociale ontwikkeling met het observatiesysteem van MijnKleutergroep.

Delen Monitor Sociale Veiligheid via SCOL en ZIEN! (binnen ParnasSys):

De monitoringsgegevens worden gedestilleerd uit de vragenlijsten van de LeerlingSCOL en ZIEN!

De gegevensuitwisseling dient geaccordeerd te zijn **vóór 1 juli** van het lopende schooljaar.

Bijlage 4: Stroomschema doorstroomtoets

Bijlage 5: Ambitieuze (tussen)doelen stellen

Ambitieuze (tussen)doelen stellen

Van globaal naar specifiek

- Groep 3 t/m 5: bijv. **min.** 60% I t/m III-scores (of **min.** 50% van de IIn. $\geq$ landelijk gemiddelde)
Afhankelijk van de schoolpopulatie verhogen
- Groep 6 t/m 8: sturen op referentieniveaus.
Inzetten op LG 1S/2F gerelateerd aan schoolgewicht.
- Sturen op groei: niet enkel doelen stellen in VS, maar ook doelen stellen m.b.t. % leerlingen die groeien (goed inzichtelijk in LiB)

Globaal: schoolnormen, *maar de ene groep is de andere niet.*

Groepsnormen → afgeleid van schoolnormen, maar bij (te grote) afwijking van de schoolnormen kiezen voor groepsnormen.

M.b.t. groepsnormen:

Doelen moeten haalbaar zijn. Vaak wordt gedacht dat "ambitieuze" hetzelfde is als (landelijk) gemiddelde + (iets) daarboven maar dit is natuurlijk niet altijd zo. → Het is wel "alles eruit halen wat erin zit". Dit kan boven, maar ook onder de norm liggen. (**Altijd goed onderbouwd!**)

Bij onder de norm → "Dit maakt dat wij voor deze groep onder de norm zitten." → Verklaring* zoeken/geven en evt. doelen bijstellen. *Altijd reflecteren naar lesaanbod en pedagogisch-didactisch handelen.*

*Kan altijd worden omgezet naar onderwijsbehoefte. Hiervan onderwijsaanbod afleiden.

Schoolnormen zijn afhankelijk van de schoolweging. De signaleringswaarde is het minimum aantal leerlingen dat het betreffende referentieniveau moet halen. Dit is dus echt de ondergrens van wat behaald moet worden. De landelijk gemiddelde percentages 1F en 1S/2F behorende bij de schoolweging liggen dan ook hoger. De signaleringswaarde is dus geen streefwaarde maar een minimum waaraan de school moet voldoen. De schoolnormen zouden hierboven moeten liggen.